

Raději předpisy vytváříme, než je dodržujeme

Původně jsem neměl v úmyslu veřejně se vyjadřovat k průběhu územní členské schůze SCHČT ve Zduchovicích, avšak potom, co mě někteří členové informovali, že na stránkách svazu je článek Ing. Krulich, ve kterém jsem mnohokrát nelichotivě zmiňován, rozhodl jsem se k nastalé situaci vyjádřit. Jsem si vědom toho, že můj názor nebudou sdílet všichni, protože kdo nechce slyšet, neslyší. Píši ho pro ty, kteří jsou ochotni naslouchat a kteří si sami udělají názor na to, zda se jedná o „fantasmagoricky účelově překroucený výklad stanov“, jak píše Ing. Krulich. Jsem rád, že v jeho osobě nalézáme netušeného legislativního odborníka, který, pokud ještě zapracuje na kultivovanosti a gramatické správnosti svého písemného projevu, může být velkým přínosem pro zlepšení úrovně řídicí práce svazu.

Celá vzniklá situace ve Zduchovicích se týká právní úpravy členské schůze svazu. Protože ustanovení občanského zákoníku (OZ) o členské schůzi spolku je dispozitivní povahy (viz. § 247, odst. 3), tedy platí pouze tehdy, nemají-li strany spolku úpravu jinou, musíme hledat právní oporu především ve stanovách.

Na loňské konferenci byly těsnou většinou přijaty nové stanovy SCHČT, které předložilo předsednictvo. Osobně tyto stanovy považuji za nesprávné, jak o tom píšu v článku „SCHČT má nové stanovy“ otištěném v Jezdectví č. 3/2016. Tento článek jsem původně adresoval k otištění v časopise Koně, avšak redakční rada časopisu jej odmítla otisknout jako nevhodný, přestože jsem na něj obdržel řadu pozitivních ohlasů čtenářů. V tomto článku kriticky rozebírám jen ustanovení stanov týkající se programu jednání konference. Stanovy jsou však nesprávné i v celé řadě dalších ustanovení, což potvrdila i tato členská schůze ve Zduchovicích. Tam se celý problém odvíjel od naprosto nedemokratického ustanovení stanov přiznávající vyšší práva členům vlastním alespoň 10 plemenných klisen. Tedy jedná se o pozitivní diskriminaci, což je neslučitelné s demokratickými zásadami, na kterých má být spolek budován, neboť zvýhodnění určité skupiny členů automaticky znamená znevýhodnění ostatních.

Je třeba si uvědomit, že spolky jsou instrumentem k provedení základního lidského (ústavního) práva spolčovacího. Vznikají na základě vůle občanů se sdružit, jakožto projevu občanské angažovanosti. Tato vůle však nemůže být vázána na rozsah majetku. Tedy, aby větší majetek (vyjádřený v našem případě větším počet klisen) dával takovým členům větší práva než ostatním.

Chovatelé s větším počtem klisen jsou obvykle podnikateli v chovu koní. Avšak spolek (SCHČT) není jakýmsi profesním sdružením podnikatelů v chovu koní. Je spolkem občanů, kteří projeví svoji vůli se sdružit. Proto nemohou být práva podnikatelů povyšována nad práva ostatních členů.

Avšak zákon nyní dává spolkům možnost, aby si vytvořily prakticky libovolná vlastní pravidla, a tak, i když stanovy SCHČT nejsou ideální, jsou platné (lex dura sed lex – hloupý zákon přece zákon). A dodržovat stanovy musí každý člen spolku, především pak jeho funkcionáři. Na členské schůzi se však ukázalo, že předsednictvo tyto stanovy nejen nedodržuje, ale ani je nezná. Přítomní členové předsednictva byli totiž zcela zaskočení námitkou z pléna ohledně práva členů vlastníků nejméně 10 plemenných klisen být delegátem územní členské schůze. A přitom stanovy tuto problematiku upravují zcela jednoznačně. Právo automatické účasti přiznávají takovým členům jen na celostátní konferenci, zatímco právo být delegátem územní členské schůze přiznávají jen zvoleným delegátům. Stanovy totiž rozlišují dvě kategorie delegátů konference, a to delegáty zvolené a delegáty z titulu vlastnictví alespoň 10 plemenných klisen. A na územní členské schůzi přiznávají právo účasti jen delegátům vzešlým na základě volby. A z toho je třeba vyjít při posuzování toho, kdo je oprávněn hlasovat na územní členské schůzi, neboť „*littera scripta manet*“ – co je právo, to je dáno. Právo je totiž přísně formální věda a na textaci záleží. A všechny obsáhlé diskuse o tom, jak je to spravedlivě nebo ne, měly zaznít při schvalování těchto stanov. Ne nyní při jejich aplikaci. Zde jsou již zcela irelevantní.

Protože předseda svazu byl vznesenou námitkou neplatnosti mandátů některých přítomných zjevně zaskočen a byl si vědom toho, že vyhověním této námitce by zřejmě vzaly za své jeho kalkulace volebního výsledku, schůzi předčasně ukončil a jednací sál opustil. Spolu s ním odešli i někteří další přítomní. Protože však bylo plénum nadále usnášeníschopné, pokračovalo jeho jednání volbou pracovních orgánů a dále podle programu uvedeného na pozvánce, a to volbou osob do předsednictva svazu, návrhem na předsedu a člena předsednictva pro dotační politiku a legislativu.

Protože jsem byl v článku Ing. Krulicha nepřímou vyzván, abych se k této situaci vyjádřil, tak tak činím. Především je třeba konstatovat, že předseda překročil své pravomoci (nikoliv poprvé). V jeho pravomoci totiž nebylo jednání členské schůze rozpustit. O tom by mohla rozhodnout jen členská schůze sama, a to usnesením. Totiž zasedá-li plenární orgán, pak se pozastavuje výkon funkce ostatních orgánů a předseda je jen jedním z delegátů, jako každý jiný. A jestli někteří přítomní odešli, je to jejich právo. Zůstala-li však členská schůze i potom

usnášeníschopná, má své jednání dokončit podle programu včetně schválení usnesení. A to se stalo a usnesení členské schůze je platné.

Oznámený záměr předsednictva opakovat oblastní členské schůze by byl porušením obecných právních zásad. Především zásady „non bis in idem“ (nikoliv dvakrát o tomtéž), neboť oblastní členské schůze s příslušným programem již proběhly, a dále zásady „res judicata“ (překážka věci rozhodnuté), neboť delegáti již byli zvoleni. Ostatně k opakování oblastních členských schůzí by mohlo dojít jen na základě konstatování jejich protiprávnosti kontrolním orgánem, a to pro porušení stanov nebo zákona. Takové rozhodnutí kontrolního orgánu zde však není. Nyní tedy nezbývá, než pokračovat v připraveném procesu svoláním celostátní konference. Ovšem za tohoto stavu je reálná obava, zda předsednictvo tuto konferenci svolá. A svolat mimořádnou konferenci je podle stanov možné jen na základě žádosti poloviny řádných členů, což je v podmínkách SCHČT prakticky nedosažitelné. Připomínám, že OZ uvádí požadavek třetiny členů, tedy opět nesprávnost stanov. Chybností stanov je dále to, že nedávají možnost svolat mimořádnou konferenci kontrolnímu orgánu, ačkoliv toto právo mu dispozitivním způsobem dává § 248, odst. 2 OZ.

Podle zveřejněného programu konference bude možno tam upravit stanovy, což by mělo být využito, protože stávající stanovy vyvolávají množství problémových situací, nehledě na věcnou a formální chybnost mnohých jejich ustanovení.

Avšak hlavním bodem programu bude volba orgánů svazu. A to je jistě hlavní důvod současné napjaté vnitrosvazové situace. Je politováníhodné, že někteří členové současného vedení, místo aby pokorně nabízeli své služby členské základně, bojují o své znovuzvolení s nevídanou zarputilostí a přitom jím není ani cizí nedodržování vlastních stanov. Jak se dozvídáme z oficiálních informací svazu, zadalo si předsednictvo právní posouzení předmětné části stanov. A tak se za svazové peníze zřejmě dozvíme to, co ví každý, kdo dovede číst a rozumí česky.

Svůj článek ke stanovám v Jezdeckví č. 3/2016 jsem zakončil slovy, že každý spolek má takové vedení, jaké si zaslouží. A SCHČT by si zasloužil alespoň takové vedení, které bude dodržovat stanovy. Ale on každý by raději předpisy vytvářel, než je dodržoval.

JUDr. Ing. Jaroslav Staněk, CSc.

